

Vladan Falta
Martin Bagar
František Kocourek
Václav Psota
Jitka Stará
Radek Vávra

• ÚVOD

Výluh ze dřeva tropické rostliny *Quassia amara* je díky velmi dobrým insekticidním účinkům často využíván v ekologickém zemědělství. V sadech nachází uplatnění především proti pilatce jablečné i příbuzným druhům na slivoních. V příspěvku je zpracován přehled o současném využití Q. a. v ovoci a prezentovány výsledky testů, které naznačují možnost regulace dalších skupin škůdců. Q. a. nabízí vhodnou alternativu k tradičním insekticidům s tím, že je selektivní vůči necílovým organismům a nezanechává v ovoci nežádoucí rezidua.

• PILATKA JABLEČNÁ

Uplatnění Q.a. v ochraně proti pilatce jablečné (*Hoplocampa testudinea*) je stejné jako u chemických larvicidních přípravků. Ošetření je cíleno na líhnoucí se larvy (viz foto). Účinnost v skutečných pokusech (Psota et al. 2010 - graf 1) byla srovnatelná se standardem (acetamiprid). V dalších pokusech ale byla variabilita dosažených výsledků vyšší (účinnost 50-85%), což zřejmě vyplývá z nižší reziduality a také z proměnlivého obsahu aktivních látek (quassin, neoquassin) ve výluhu.

• PILATKY NA SLIVONÍCH

Pomocí Q. a. je možno uspokojivě řešit škodlivé výskyty pilatek na slivoních (*H. flava*, *H. minuta*). Princip ochrany je obdobný jako u *H. testudinea*. Účinnost 42% a 56% při dávce 3,5 kg/ha, které bylo dosaženo v testech prováděných v roce 2012 (graf 2), je nižší než standardní chemické ošetření, ale v ekologickém pěstování jiný přípravek v současné době není k dispozici. Ekonomika a význam zásahů bude příznivější zejména při vyšší populační hustotě pilatek. Nezbytné je další testování Q. a. i jiných vhodných přípravků.

• MERA SKVRNITÁ

U populací mery skvrnitě (*Cacopsylla pyri*) poměrně rychle vzniká rezistence vůči insekticidům a zvládnutí ochrany pak bývá velmi obtížné. Hledání nových účinných látek včetně produktů na přírodní bázi je proto potřebné. Stádii citlivými na insekticidy jsou zpravidla L1 a L2. Provedené testy naznačují, že Q. amara by mohla najít uplatnění i u tohoto škůdce - velmi dobré účinnosti (88%) bylo dosaženo v tarsálních testech na dospělce (graf 3).

• KVĚTOPAS JABLOŇOVÝ

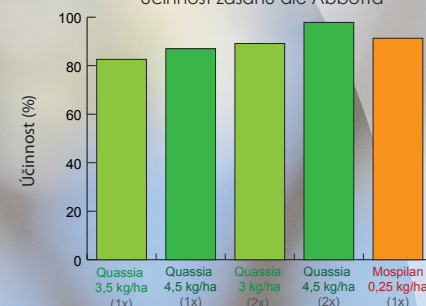
Základní ošetření proti květopasu jabloňovému se provádí ve fenofázi rašení (BBCH 53) v době jarního úživného žíru brouků. V tomto období Q.amara není dostatečně účinná, avšak mnohem efektivněji lze zasáhnout proti dospělcům letní generace v době jejich žíru (graf 4). Škodám v daném roce již nezabráníme, ale můžeme snížit velikost přezimující populace a infestaci v následující sezóně.

SHRNUTÍ

Q. amara nachází využití především v ochraně proti pilatkám, prokázán byl rovněž efekt proti mše skvrnitě a květopasu jabloňovému. Předmětem dalších testů jsou i další skupiny škůdců, jako mšice, zobonosky aj. Q.amara není larvicidně účinná proti vrtuli třešňové.

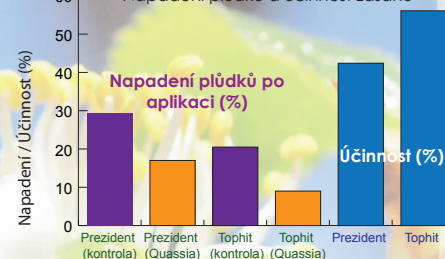
GRAF 1 - Pilatka jablečná 2009

Účinnost zásahů dle Abbotta

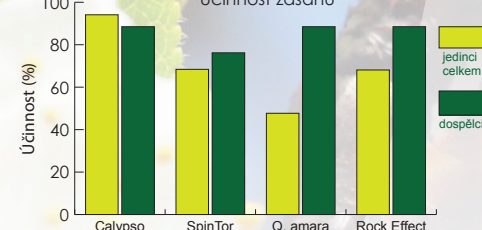
GRAF 2 - Pilatky na slivoních 2012

Napadení plůdků a účinnost zásahu

GRAF 3 - mera skvrnitá 2012

Účinnost zásahů

GRAF 4 - květopas jabloňový 2012

Kombinovaný požerový a kontaktní účinek

